

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon

2007/2255(INI)

25.2.2008

ARVAMUS

Esitaja: rahvusvahelise kaubanduse komisjon

Saaja: arengukomisjon

Hiina poliitika ja selle mõju Aafrikale
(2007/2255(INI))

Arvamuse koostaja: Erika Mann

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon palub vastutaval arengukomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. võttes arvesse Aafrika ja ELi strateegilist partnerlust, Aafrika ja ELi ühist strateegiat ja tegevuskava (2007) ning Aafrika ja ELi partnerlust kaubanduse ja piirkondliku integratsiooni ja teaduse, infoühiskonna ja kosmose küsimustes;
- B. võttes arvesse ELi ja Aafrika infrastruktuuri partnerluse käivitamist (2007), milles on arvesse võetud vajadus investeerida infrastruktuuri ühendustesse (transport, energeetika, veevarustus ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia), et edendada säästvat arengut;
- C. võttes arvesse ELi ja Aafrika ärifoorumi avaldust teise ELi ja Aafrika tippkohtumise (2007) kohta,
  1. juhib tähelepanu asjaolule, et ligikaudu 9% ELi impordist pärineb Aafrikast; poole sellest moodustavad energiavaldkonda kuuluvad tooted, 23% on tööstuskaubad ning 11% on toidukaubad ja põllumajandustooted; ELi ekspordist läheb 8,3% Aafrikasse ning 78% sellest moodustavad masinaehitustooted, kemikaalid ja tööstuskaubad; Lõuna-Aafrika on ELi suurim kaubanduspartner (import ja eksport); kahetseb, et Euroopa ja Aafrika vahelise kaubandustegevuse osakaal aina väheneb, kuigi EL on Aafrika jaoks jätkuvalt kõige tähtsam kaubanduspartner;
  2. Points out that China's rapid economic development in the past twenty years has had a significant impact on EU-China trade and economic relations in general: pärast 1978. aastat on kaubanduse kogumaht kasvanud mõlemas suunas rohkem kui kuuskümmend korda ning 2005. aastal ulatus selle kogumaht 210 miljardi euronile; kui 1980. aastate alguses oli ELil kaubanduse ülejääk, siis 2005. aastal oli liidul tekkinud hoopis 106 miljardi euro suurune kaubandusdefitsiit, mis on ELi suurim kaubandusdefitsiit seniste kaubanduspartneriga, ning Hiina on praegu USA järel ELi suuruselt teine kaubanduspartner; 2000. aastal sõlmis EL Hiinaga kahepoolse turulepääsu lepingu, mis oli oluline samm Hiina ühinemisprotsessis Maailma Kaubandusorganisatsiooniga, ning Hiina ühinemine WTOga muutis maailma kaubanduse struktuure mitmel eri viisil;
  3. juhib tähelepanu asjaolule, et 3,6% Hiina impordist pärineb Aafrikast ja 2,8% Hiina ekspordist läheb Aafrikasse; juhib tähelepanu asjaolule, et Hiina ja Aafrika kaubavahetuse väärtus suurenes 2 miljardilt USA dollarilt 1999. aastal umbes 39,7 miljardi USA dollarini 2005. aastal; Hiina on praegu Aafrika tähtsuselt kolmas kaubanduspartner; Aafrikast on ilmselgelt saamas Hiina majanduse uus eesliin ning Hiina oskab väga tõhusalt ühendada nn abi nafta vastu-strateegiaid välispoliitika vahenditega;
  4. märgib asjaolu, et Hiina investeerib infrastruktuuri, mis on kasvu kiirendamise, vaesuse vähendamise ja kaubandussuutlikkuse suurendamise võti; soovib ELil suunata praegusest abieelarvest rohkem vahendeid infrastruktuuri projektidele, mis ei tõmba ligi välismaiseid otseinvesteeringuid;
  5. juhib tähelepanu asjaolule, et Hiinas on paari viimase aastaga toimunud järsk

majanduskasv (keskmiselt 9% aastas) ning riigist on saanud üks suurimaid eksportijaid; rõhutab, et Hiina naasmine maailmajanduse suurriikide hulka on väga oluliselt muutnud kaubavoogude ja rahvusvaheliste turgude senist olukorda; märgib, et Hiinast on saanud kõnealuse laienemise toetamise eesmärgil nafta ning paljude muude toorainete ja kaupade netoimportija ning Hiina suure nõudluse tagajärjel on kõikide mineraalsete ja põllumajanduslikku päritolu toodete hinnad oluliselt tõusnud;

6. juhib tähelepanu asjaolule, et Hiina osa nafta ülemaailmse nõudluse kogukasvus viimase nelja aasta jooksul oli ligikaudu 40%; rõhutab, et 30% Hiina toornafta impordist pärineb Aafrikast; rõhutab asjaolu, et Hiina sõltuvus imporditud naftast, maavaradest ja muust toormaterjalist tõenäoliselt pidevalt suureneb ja eeldatakse, et 2010. aastal impordib Hiina 45% oma naftavajadusest; rõhutab, et Hiina kasvav energianõudlus ja soov energiaimporti laiendada on sundinud Hiinat otsima naftatarnijaid ka Aafrika riikidest; peab ülimalt tähtsaks, et EL kutsuks üles kõiki Aafrikas tegutsevaid poliitilisi jõude ja rahvusvahelisi investoreid kindlalt järgima sotsiaal- ja keskkonnaalaseid turvaeeskirju, mis Maailmapank andis välja 2002. aastal mäetööstusele;
7. soovib näha ELi poliitikas üldiselt keskendatud lähenemisviisi „Rohkem Euroopat Aafrikas”; soovib ELilt rohkem nähtavust (Euroopa kui piirkonna kuvandi tugevdamine) ja vahendajana toimivate Euroopa institutsioonide tugevamat kohalolu kogu Aafrikas (rohkem kahepoolseid kaubanduskodasid, Euroopa kaubanduskoda välismaal, rohkem Euroopa ärifoorumeid, tugevaid kontakte Euroopa ja Aafrika diasporaadega), mis on oluline tugevamate majandussidemete loomiseks ELi ja Aafrika vahel;
8. märgib, et Hiina agressiivsel kaubanduspoliitikal on oluline mõju Euroopa huvidele Aafrika kontinendil ja ELi juurdepääsule toormele ning EL, mis on endiselt Aafrika suurim abiandja, ei ole viimase kümne aasta jooksul suutnud ühendada antud abi kaubandussuhete olulise laiendamisega Aafrika riikidega;
9. rõhutab, kui tähtis on, et Aafrika töötab välja oma Hiina strateegiat; märgib, et sellisel strateegial on suur tähtsus Hiina ja Aafrika kaubandussuhete vastastikuse laadi parandamisel; rõhutab, et kõnealuses strateegias tuleb keskenduda Aafrika töötajate suuremale osalemisel Hiina projektides Aafrikas, Hiina suuremale tehnoloogiasiidre soovile ja tüüpiliste Aafrika toodete, nagu kohv, kakao ja nahktooted, paremale Hiina turgudele pääsemisele;
10. tunnistab, et majanduspartnerluslepingute ja eriti säästva arengu elementide rakendamine ning Doha vooru lõpuleviimine võiksid suuremate kaubandusvõimaluste tõttu olla kasulikud nii ELile kui ka Aafrika riikidele; soovib komisjonil toetada konkreetseid suutlikkuse suurendamise ja kaubanduse edendamise programme Aafrikas; eelkõige võiks EL aidata erasektoril luua tõhusaid toodete või toiduainete testimise laboratooriumeid; see parandaks ELi eksportimise võimalusi (ja võimalikult Hiinasse) ja tagaks usaldusväärsema testimise kohalikel turgudel;
11. märgib, et vastupidiselt ELi strateegiale põhineb Hiina kaubanduspoliitika riikide kahepoolsetel suhetel, milles ei viidata inimõigustele, ettevõtete sotsiaalsele vastutusele ega keskkonna- ja sotsiaalstandarditele, mis annab Hiinale olulise konkurentsieelise Aafrikas;

12. leiab, et rahvusvaheline konkurents on moonutatud, kuna tekkinud turgude uute konkurentide suhtes ei kohaldata rangeid OECD keskkonna-, sotsiaalsed ja eetilisi norme, mille OECD riigid on üle võtnud siseriiklikku õigusesse; soovib komisjonil koguda nendele normidele rahvusvahelist toetust;
13. juhib tähelepanu sellele, et Hiina teravdatud tähelepanu Aafrika kontinendile ja tema poliitika edusammud näitavad, et Aafrikal on võimalusi eriti toorme ja energiaallikate tarnijana; usub, et ELi ja Aafrika vahelisi kaubandussuhteid saab oluliselt laiendada, mis on kahtlemata kasulik mõlemale partnerile;
14. soovib komisjonil tungivalt hinnata nn ajutisi majanduspartnerluslepinguid, „kõik peale relvade” lepingut ning vähimarenenud maadega sõlmitud lepinguid, et selgitada, kas Aafrikas tegutsevad Hiina ettevõtted saavad agressiivsel, eaproportsionaalsel või tahtmatul viisil nendes lepingutes sätestatud turulepääsu soodustuste tõttu kasu ja kui saavad, mil viisil;
15. tunnistab, et Aafrika edasine majandusareng on õigusega esmatähtis küsimus Euroopa Liidule; tunnistab, et kaubandus- ja piirkondlik integratsioon on üks ELi ja Aafrika ühisstrateegias määratletud neljast prioriteedist;
16. rõhutab, et kaubanduse mitmekesistamine üldiselt on Aafrika jaoks põhitegur usaldusväärse kasvu saavutamiseks kõikides Aafrika riikides; rõhutab asjaolu, et Hiina toodete eksportimine Aafrikasse ei tohiks takistada Aafrika tööstuse arengut ega hävitada tööstuse konkurentsivõimet;
17. palub komisjonil ja liikmesriikidel koos Aafrika riikidega lühikese aja jooksul välja töötada nende toorainete kasutamise strateegia, kuna nende endi toorainete kasutuselevõtu ning toorainete ja töödeldud toodete maailmaturul turustamise kontrollimine on nende pikaajalistes huvides;
18. palub komisjonil hinnata, millises ulatuses saab rahvusvaheliste kaubandussuhete kvalitatiivsete näitajate osas WTOga läbi rääkida, eriti seoses võimalusega eristada sarnaseid tooteid mõõtmisega ning töötlemis- ja toomismeetodite ökoloogilise jalajälje märgistamisega, ja kuidas saab mitmepoolsete keskkonnalepingute büroode abil WTO kaubanduspoliitika järelevalvet tugevdada;
19. soovib komisjonil ja liikmesriikidel sõlmida Hiinaga kokkulepe ühiste normide kehtestamiseks kohaliku tööjõu töölevõtmisel ja koolitamisel rahvusvaheliselt tunnustatud töönormide kohaselt; soovib koostööd kohalike töövõtjate ja tarnijatega ning tehnilise oskusteabe siiret; soovib austada ja kaitsta keskkonda jäätmete ja kasutatud materjalide ringlussevõtu ja energiatõhususe meetmete abil;
20. on arvamusel, et toorainete kasutuselevõtu ja turustamisega seotud koostöö ja tehniline abi peaks olema kõikide Euroopa pakkumiste tähtis osa; soovib seetõttu korraldada rohkem koolitusprogramme nendele piirkondadele, eelkõige seoses arengukoostööga;
21. soovib komisjonil nõuda Hiinaga partnerlus- ja koostöölepingu uue kaubanduspeatüki läbirääkimiste raames siduva teksti koostamist, milles käsitletakse ILO põhilisi töönorme, ettevõtete sotsiaalset ja keskkonnaga seotud vastutust, sotsiaalse ja keskkonnavalase

- dumpingu vastaseid sätteid, inimväärse töö ILO soovitusi ja rahvusvahelistest inimõiguste konventsioonidest tulenevate nõuete järgimist;
22. soovib püüda tagada, et Euroopa töövõtjad kasutaksid projektides kohalikku tööjõudu ja kohalikku erasektorit ning tagaksid säästvuse projekti kogu olelutsükli ajal; rõhutab töhüsa ja mitmekesise erasektori tähtsust säästvas arengus ja vaesuse leevendamises Aafrika kontinendil;
  23. on seisukohal, et piirkondlike majandusraamistike loomine ja suurenenud piirkondlik koostöö Aafrika riikide vahel on Aafrika jätkusuutliku majandusarengu seisukohast väga tähtis; rõhutab, et Hiina tegevus Aafrikas peaks viima piirkondliku kaubanduskoostöö toetuse kasvule Aafrika riikide vahel;
  24. soovib komisjonil üldisemalt algetada kõrgetasemelisi arvamuste vahetusi Hiina sama taseme asutustega Hiina ja ELi arengupoliitika ja vastastikuse koostöö parandamise teemal;
  25. mõistab, et aastatuhande arengueesmärkide kiire täitmine nõuab säästvat arengut Aafrika riikides, nii et kohalikul tasandil tekitatakse suuremat tulu; usub, et see peab muu hulgas sisaldama majanduslikku mitmekesisust, et sõltuvus tooraine ekspordist väheneks ja piirkondlik integratsioon tugevneks;
  26. tunnistab, et Euroopa majandusinvesteeringute ebasoodne konkurentsiolekord Aafrikas tuleneb Hiina projektide avalikust või varjatud toetamisest ja Hiina valitsuse (või täielikult riigi omanduses olevate äriühingute) tehtud pakkumistest, sotsiaalsetest ja majanduslikest normidest (mida Hiina konkurendid ei täida) põhjustatud suurematest kuludest, Hiina seotud abist, mis takistab Euroopa äriühingutel liitumast Hiina abiga rahastatud projektidega, ja Euroopa äriühingute piiratud juurdepääsust rahastamise ja investeeringute riskijuhtimise vahenditele;
  27. suhtub positiivselt asjaolusse, et Hiina on ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooniga (CITES) liige; soovib Hiinal kaubavahetuses Aafrikaga täielikult täita CITESi konventsiooni, sest selle eesmärk on tagada, et rahvusvaheline kauplemine looduslike looma- ja taimeliikidega ei ohustaks nende säilimist; tunneb sellega seoses heameelt, et juunis 2007 kirjutati alla elevantiluuga kauplemise üheksa-aastasele moratoriumile;
  28. kutsub komisjoni üles alustama arutelu Hiinaga konkreetsest toetusest mäetööstuse läbipaistvuse algatusele, mille Hiina on juba heaks kiitnud;
  29. suhtub kriitiliselt Hiina „seotud abi” madala intressiga laenusse ja Hiina riiklike ehitusettevõtete süstemaatilisse subsideerimisse rahvusvahelises konkurents; samas kaitseb Hiina oma siseturgu diskrimineeriva kvalifikatsioonisüsteemiga, mis kaubanduse peadirektoraadi tellitud uurimuse kohaselt on järsult vähendanud välismaiste töövõtjate turuosa 6%lt enne Hiina ühinemist WTOga praegusele 1%le;
  30. tuletab meelde, et Hiina asutas 2007. aastal äriühingu China Investment Cooperation Ltd, mille kapital on 200 miljardit USA dollarit, mis teeb sellest praegu maailma suuruselt kuuenda riigi omanduses oleva fondi;

31. tuletab meelde, et Hiina riiklikud äriühingud võivad arusaadavalt võtta suuri riske Aafrikasse investeerimisel; märgib, et Hiina energiaettevõtte CNOOC Ltd teatas, et ta ostab 45% Nigeeria offshore-naftamaardlast 2270 miljoni USA dollariga;
32. tunnistab, et Aafrika ja ELi strateegilises partnerluses peetakse siseturgude ja piirkondliku integratsiooni arendamist strateegiliseks prioriteediks; kõnealust strateegiat toetatakse ELi ja Aafrika kaubavahetuse ja piirkondliku integratsiooni partnerlusega; sellega seoses nõutakse esimeses tegevuskavas (2008–2010) ELi ja Aafrika infrastruktuuri partnerluse rakendamist prioriteetse meetmena jätkusuutlikku infrastruktuuri tehtavate investeeringute toetamiseks kõikides asjaomastes valdkondades;
33. tunnistab, et Aafrika valitsused ja arenguabiagentuurid vähendasid 1990. aastatel järsult infrastruktuurile eraldatud ressursse; tunnistab samuti, et liikmesriikide toetus majanduslikele infrastruktuuridele ja teenustele on viimastel kümnenditel vähenenud, peamiselt transpordi- ja osaliselt energiavaldkonnas;
34. soovib komisjonil kiiresti luua toimivad ELi arenguabimenetlused infrastruktuuri osas; see võiks võrdsustada tegevusvõimalusi Hiina äriühingutega, mis saavad kasu Hiina valitsuse abi või riiklikult tagatud laenude väga kiirest jaotamisest;
35. soovib komisjonil ja liikmesriikidel panna ELi rahastatud infrastruktuuriprojektid tähtsuse järjekorda nende mõju alusel piirkondlikule integratsioonile ja kogu kontinendi arengupotentsiaalile (üleaaafrikalised võrgud); soovib äriühingutel komisjoni toetuse saamiseks järgida ELi õigustiku alusel kehtestatud keskkonna-, sotsiaalseid ja finantsnorme;
36. soovib komisjonil moodustada Aafrika töökonna strateegiliste, poliitiliste, kaubanduslike ja infrastruktuuriga ning nendega seotud probleemidega tegelemiseks ühtsemal viisil; selline töökond võiks lisaks aidata luua võrdseid tegutsemisvõimalusi teiste piirkondade konkurentidega; keskenduda tuleks järgmistele olulistele valdkondadele: ekspordi rahastamine, ekspordi krediidikindlustus, avalikud hanked ning läbipaistvuse eeskirjad ja menetlused;
37. mõistab üliposiitset rolli, mida info- ja kommunikatsioonitehnoloogial mängib üldiselt majanduskavu, konkurentsivõime ja töökohtade loomise toetamisel; soovib komisjonil järjestada praegused Aafrika ja Euroopa programmid selliselt, et nendes keskendutaks rohkem väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaga seotud suutlikkusele, nii et institutsioonid ja tegevuspõhimõtted hõlbustaksid investeeringuid, innovatsiooni ja tehnosiiret;
38. tunnistab, et juurdepääs jätkusuutlikele energiaallikatele on mõlemale kontinendile väga tähtis; Euroopa ja Aafrika partnerlus peaks hõlmama tarnimiskindlust, tehnosiiret taastuvenergia sektoris, ressursside säästvat kasutuselevõttu ja energiaturgude läbipaistvust;
39. toetab ELi ja Aafrika kliimaalgatust, et aidata Aafrika riikidel võidelda kliimamuutuse kahjuliku mõjuga keskkonnale ja majandusele; toetab 2012. aasta järgset rahvusvahelist kliimakokkulepet, millega edendatakse puhta arengu mehhanismi ja töötatakse välja tööstuses kasutatavaid lähenemisviise kasvuhoonegaaside vähendamiseks;

40. soovib komisjonil parandada investeringute riskijuhtimist, mida pakuvad Euroopa finantsinstitutsioonid erasektori investeerimisriskide vähendamiseks strateegiliselt tähtsates valdkondades, näiteks tooraine- ja peamiste infrastruktuuride valdkonnas (sealhulgas kõrgtehnoloogia valdkonnas), mis aitab positiivselt kaasa Aafrika riikide arengule; usub, et selle abil saaks kindlasti võrdsustada tegevusvõimalusi riiklike või riigi toetusega Hiina äriühingutega, millel on vähem riskijuhtimise probleeme;
41. soovib komisjonil, Euroopa Arengupangal ja Euroopa kahepoolsetel arenguagentuuridel suunata Aafrika infrastruktuuri arendamiseks rohkem vahendeid erifondidesse; soovib konkurentsi keskendamist pigem kvaliteedile, säästvusele ja projekti olelustersükli kuludele kui ehitusetapi kõige madalamaks hinnatud kuludele; sellised pikaajalised lepingud peaksid siis tagama, et Euroopa maksumaksja raha teenib pika aja jooksul tõesti kohalike elanike huve, ja samuti hõlbustama tehnosiiret kohalikku ehitustööstusse ja aitama kaasa kohaliku tööhõive suurendamisele;
42. suhtub skeptiliselt Euroopa ja rahvusvaheliste finantsinstitutsioonide üleminekusse projektiabilt eelarvetoetusele ja rahvusvaheliste normide kohaste pakkumisdokumentide hanke-eeskirjadelt riikide hankesüsteemidele; soovib komisjonil oma strateegiat uuesti hinnata ja parlamendile sellest ette kanda enne järgmist ELi ja Aafrika tippkohtumist.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	25.2.2008
Lõpphääletuse tulemused	+: 18 -: 3 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Kader Arif, Daniel Caspary, Françoise Castex, Christofer Fjellner, Glyn Ford, Jacky Hénin, Syed Kamall, Marusya Ivanova Lyubcheva, Erika Mann, Helmuth Markov, Cristiana Muscardini, Vural Öger, Georgios Papastamkos, Tokia Saïfi, Iuliu Winkler, Corien Wortmann-Kool
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Jean-Pierre Audy, Danutė Budreikaitė, Albert Deß, Elisa Ferreira, Carl Schlyter, Zbigniew Zaleski
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	Luigi Cocilovo